

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, daliran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11.

V Ptuj v nedeljo dne 14 marca 1909.

X. letnik.

Komedija.

Semtertja se resnemu človeku res že gabi, ako opazuje neverjetne komedije, s katerimi hočejo prvaške stranke svojim kandidatom do zmage pripomoči. To je res že preveč. V drugih krajih se politične stranke razvijajo iz političnih potreb, pri nas pa misli vsaka politično in osebnostno dvomljiva eksistenca, ki bi rada imela deželno ali državnozbornski mandat, da doseže to najbolje z ustanovitvijo nove politične stranke. Zato rastejo na Slovenskem politične stranke iz tal kakor gobe po dežju. Danes imamo že več političnih strank kakor slovenskih poslancev. Najbolje bi bilo, da bi imel vsak Slovenec svojo lastno politično stranko. Potem bi bil menda mir...

Ja ja, prava grda komedija je to, kar uganjajo prvaki z nevednim ljudstvom. Ta igra je še slabša, kakor komedije, ki jih igrajo prvaki v svojih „Marijinih druzvih“. Evo par primer iz te prvaške komedije!

I. akt: na Koroškem se bližajo deželnozbornske volitve. In slovenski prvaki nastopajo seveda s svojim parade-orglarjem ter z drugimi svojimi kandidati. Da bi pa bolj uspevali, vežejo in združujejo se ti gospodje nakrat z nemškimi klerikalci. Znano je, da je nemški kaplan Walcher, imenovan „schöner Karl“, eden najstrastnejših agitatorjev za slovensko pisarno advokata dr. Brejca. Zdaj sta se ta dva poštenjaka tudi na političnem polju zedinila. „Mir“ z svojimi žegnanimi pristajši pridiguje že leta sem sovraštvo proti Nemcem. Nemec je tem ljudem najhujši nasprotnik. Celo tiste kmete sovraži, kateri hočejo, da bi se njih deca nemščine priučila. Ali zdaj so ti ljudje, ti zagrizeni prvaki, ti samo-Slovenci nakrat bratski prijateljski nemških politikov, ki ne razumejo niti besedice slovenskega. Pač res —

„nur wenn sie im Kot sich fanden, da verstanden sie sich gleich!“

Na pomoč, na pomoč!

Eden naših dobrih prijateljev nam piše:

Zadnjič sem prišel slučajno v Ptuj in obiskal razne gostilne, da se malo seznanim s halozansko kapljico. Končno me zapelje vrag skozi vrata „Narodnega doma“. Pozdravi me starejši gospod, ki je bil menda krčmar; res, res, spoznal sem ga, kajti ni še dolgo, ko so tega sicer zelo olikanega gospoda iz neke ptujске kavarne na malo neprijetni način odslovili. — „Dober dan“, sem dejal. In ko zagledam za krčmarjem neko mladenko z malo vdrtim nosom in precej razvitim jezikom, ponovim še enkrat: „Dober dan“. Vse dem se in prinesli so mi kozarec tekočine, o kateri je trdil krčmar, da je vino. Tudi meni se je zdelo, da je vino. In pogovarjali smo se o vsem mogočem. Gospodična z lepim nosom je pravila, kako rada bi imela, da bi zaprl hudo dobrega urednika Linharta. Sploh smo se imeli prav dobro in hitro nam je pretekla urica.

Kar nakrat začujem v sosedni sobi grozovito vpitje: „Na pomoč, na pomoč, na po-o-o-moči!“ Kakor blisk skočim po koncu in hitim

V blatu, v politični korupciji so se našli slovenski in nemški črnuhi, da bi premagali vse tiste, ki mislijo napredno in koroško! Vprašamo: ali ni to pravi politični konkubin? Ali ni to škandal za oba dva udeleženca? In človeku se gabi...

II. akt: Tudi na Štajerskem se bližajo deželno-zbornske volitve. „Narodnjaki“ že čutijo svojo onemoglost in so pričeli prirejati shode, na katerih obljubujejo vse mogoče, da bi si pridobili vendar par glasov. Povedati seveda ne morejo ničesar, kar bi bilo ljudstvu v korist. Svojo blamažo skrivajo, ki so jo v kratkem času doživeli. In vendar čutijo že sami bližajočo se politično smrt. Dolgo ne bode trajalo, da bode štajersko kmetstvo ljudstvo pomedlo z dohtarsko stranko „narodnjakov“. Zato so se hoteli „narodnjaki“ tudi zvezati z klerikalci. Mislili so si pač, da pri kompromisu nimajo in ne morejo ničesar izgubiti. Ali klerikalci so bili pametni in so ironično odklonili vsak kompromis s temi ljudmi... Kar se klerikalcev samih tiče, postavili bodejo seveda zopet kandidate, da se Bog usmili. Saj klerikalnim volilem je kandidatova oseba vse eno. Po fajmoštrovi komandi izvolijo tudi analfabeta ali pa brezovo metljo... Tako bodejo pokazale volitve za štajerski deželni zbor odločni boj med Spindlerjem in Korošcem. Za ta dva imena se gre, — ljudstvo pa mora igrati le vlogo kulis in statistov, ljudstvo mora le molčati in k večjem se troške plačati.

III. akt: Prvaški klerikalci kakor prvaški liberalci so pa pozabili na stare nekdane prvake. Pozabili so na Ploja in njegove prijatelje. In to te ljudi peče. Kajti Ploj hoče biti poslanec, on že ve zakaj. Zamanj so ti prvaki snubili na desni in levi, pri črnih klerikalcih in pri liberalnih, nič jim ni pomagalo. Nikjer jih niso marali. Povsod so našli zaklenjena vrata... In zato je šel Ploj v „narodni dom“ in sklical shod zaupnikov. In ustanovila se je zopet nova

stranka. Mumije so se oživele. Stari maliki hočejo bogove igrati. Oj ti žalostna, klavrna komedija...

Medtem pa se približujejo volitve za deželni zbor. Ljudstvo je vso zbežano in spehano in ne ve, komu in kaj naj bi verovalo.

Ali tudi najbolj zaspani človek mora že čutiti, da je skrajni čas, da se poneha ta komedija. Prvaki! V vaši zaslepljenosti ste begali slovensko ljudstvo in ga futrali z narodnjaškimi frazami. Gospodarstvo pa je pri temu nazadovalo.

Da, — v revščini propadajoče ljudstvo, to je žrtev prvaške politike. V tujih grobih v Ameriki počivajo žrtve prvaške politike!

Kmetje, obrtniki, delavci! Vzdravimo se, da se ta komedija konča.

Ljudstvo za ljudstvo!

Politični pregled.

Državni zbor je bil včeraj zopet odprt. Češki radikalci so napravili zopet velikanski škandal. Ko je nemški posl. Funke svoj govor s „hoch“ klicom na cesarja zaključil, zavpil je češki radikalec Choc „hanba“ (doli!). To je rodilo velikansko razburjenost. Nemški poslanci so vpili: Proč z Čehi! Fej veleizdajalci! Več o seji poročamo prihodnjik.

Glede vojske so se razmere maloboljšale. Vendar še ni izključeno, da pride do konfliktov.

Zopet — proti kmetom! Komaj se je kmetstvo ljudstvo malo pomirilo zaradi sprejema postavbe glede uvoza srbske živine, ko se že poroča o novi nakani. Pogajanja med obema vladoma glede trgovinske pogodbe z Rumunsko so končana in listi že poročajo o vsebini te pogodbe. Glasom teh poročil se hoče Rumunski kakor Srbiji dovoliti uvoz zaklane živine. Le

jaz naredil in ko bi Bog-oče svet ne vstvaril, no, vstvaril bi ga jaz; pa še boljše bi ga vstvaril: Adam bi moral takoj „hej Slovani“ peti in Eva bi morala ravno takšni nos imeti, kakor kelnerica v „narodnem domu“. Jaz sem vse, jaz PLOJ!“

Navdušeno je pogledal hofrat okoli sebe in potem zopet zavpil: „Na pomo-o-o-č!“ Kelnerica mu je prinesla tiste tekočine, o kateri je krčmar trdil, da je vino. Vzel je požirek in pričel zopet govoriti: „Kar je, to je! Samo to je vrag, da me nikdo več ne mara. Narodnjaki pravijo, da spadam v staro železo. Klerikalci me tudi ne marajo, češ da sem jim dezertiral. Kmetje ne marajo ne klerikalcev in ne narodnjakov, še manj pa mene.

Torej kaj storiti?“

Medtem stopi kelnerica v sobo in pogleda hofrata, ki je kimal z glavo kakor kitajske pagode. Ploj se ostavi pred devico in jo vpraša: „Ali veš, kaj in kdo sem jaz?“ — „O ja, kis-dihand, vi ste hofrat Ploj.“ — „Dobro! Povej mi, kaj naj storim. Mene ne marajo ne liberalci ne klerikalci ne štajercijanci ne Nemci; menda